

4 Ιουλίου 2014

Το χελιδόνι του Άθω

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες

Φωτο:kozan.gr

Του Σεβ. Μητροπολίτου Καστορίας κ.κ. Σεραφείμ

“Όταν τα χελιδόνια μένουν από τροφή και το κρύο πλησιάζει, ξεκινούν το ταξίδι τους για τα θερμά κλίματα. Εκεί θα βρουν πολύ ήλιο και αρκετή τροφή. Ένα χελιδόνι πετά μπροστά, δοκιμάζει τον αέρα και δείχνει τον δρόμο. Όλα τα

υπόλοιπα χελιδόνια ακολουθούν την πορεία του. ... Αυτό το ευλογημένο χελιδόνι, το πρώτο που πετάει προς τον τόπο της νοσταλγίας, που διαλύει το σκοτάδι και διαπερνά με τα δυνατά φτερά του την βαριά ατμόσφαιρα ανάμεσα σε γη και ουρανό είναι ο Χριστός. ... Από τότε, αμέτρητα σμήνη χελιδονιών ακολούθησαν το πρώτο Χελιδόνι και πέταξαν μαζί Του στον ευλογημένο τόπο, όπου αφθονούν όλα τα αγαθά, τον τόπο της Αιωνίου Άνοιξης.”¹.

Το λόγο αυτό του Αγίου Νικολάου Επισκόπου Αχρίδος, που αναφέρεται στο “παράδοξο ιπποδρόμιο” της Αναλήψεως του Δεσπότη Χριστού στους Ουρανούς, κατά την έκφραση του Αγίου Επιφανίου Επισκόπου Κύπρου, χρησιμοποιώ προκειμένου να καταθέσω λίγα λουλούδια από την ανθισμένη Καστοριά στον απέριττο τάφο του Γέροντος Μωϋσέως του Αγιορείτου, που φτερούγισε από τη γη προς τα ουράνια σκηνώματα, ακριβώς τέσσερις ημέρες μετά την ένδοξη Ανάληψη του Σωτήρος Χριστού.

Πέταξε όπως πετούν τα χελιδόνια, ακολουθώντας το πρώτο χελιδόνι, από τα πρόσκαιρα και επίπεδα και φθαρτά προς εκείνα τα άφθαρτα και αιώνια. Άφησε το οστράκινο σκεύος υπό τους ήχους των τροπαρίων της Αναλήψεως του Χριστού “Ανέβη ο Θεός εν αλλαλαγμώ, Κύριος εν φωνή σάλπιγγος”², για να απολαύσει κατά το λόγο του Αποστόλου Παύλου “α οφθαλμός ουκ είδε και ους ουκ ήκουσε”.

Α. Και το χελιδόνι αυτό, στην επίγεια διαδρομή του και μάλιστα στο χώρο της αγιορείτικης πολιτείας, έκτισε τη φωλιά του σε έναν βλαστό του αγιορείτικου κορμού, που είναι η υψιβάμονα Μονή του Αγίου Σίμωνος του Μυροβλήτου, η επιλεγόμενη Σιμωνόπετρα. Στο πρόσωπο του Γέροντος Αιμιλιανού βρήκε το “αρχέτυπον παντός αγαθού”³, έναν γνήσιο πνευματικό πατέρα, ο οποίος με την αγιοπνευματική του εμπειρία, όχι μόνο θεραπεύει τα ασθενήματα των αδελφών, αλλά και ζωογονεί ολόκληρη την Αδελφότητα. Ο Γέρων Μωυσής καθήλωνε πραγματικά τον συνομιλητή με το να διηγείται με τον γλαφυρό τρόπο που τον διέκρινε, την πνευματική μαθητεία κοντά σ’ αυτόν τον απλανή Γέροντα, η οποία τον οδηγούσε σε μία πνευματική ανθοφορία. Ένας αγρός, εάν δεν γεωργηθεί προηγουμένως και αν δεν δεχθεί πλούσια την ουράνια βροχή, δεν μπορεί να καταστεί έτοιμος για την πνευματική συγκομιδή.

Το ιεροφυλάκιο του Αγίου Όρους δεν διαθέτει απλώς ιερά κειμήλια και σεβάσματα της αμωμήτου πίστεως μας, χαριτόβρυτα και ευωδιάζοντα Ιερά Λείψανα, Θαυματουργές Εικόνες και πολλά άλλα τα οποία η ευσέβεια των προγόνων μας αποθησαύρισε σ’αυτές τις Ιερές Μονές, αλλά κυρίως τους θεουμένους ανθρώπους που το κατ’ εικόνα «τηρήσαντες αλώβητον» και χρησιμοποιήσαντες «τον νουν ηγεμόνα κατά παθών αλλοτρίων», έφθασαν στο καθ’ ομοίωσιν. Είναι η ανθοφορία του Αγίου Πνεύματος, η πνευματική συγκομιδή της υπερχιλιετούς παρουσίας του

Άθωνος.

Αυτήν την πνευματική συγκομιδή διατυπώνει σ' ένα συγκινητικό του ποίημα ο Γέροντας Μωϋσής :

“Τι είναι το Άγιον Όρος;
Καράβι που ταξιδεύει
το Άγιον Όρος
με κατάρτι τον Άθωνα,
σημαία την Μεταμόρφωση
κι άγκυρα την Παναγία,
στ’ αμπάρια κουβαλάει
νάμα, μέλι , κερί και λιβάνι
για τους πεινασμένους του νάρθηκα”.

Και αυτήν την εμπειρία του για τον Άγιον Όρος, για τους θησαυρούς που φυλάει κρυφά, που είναι ο τρόπος ζωής, η άσκηση και η μέθοδος θεραπείας, η μετάνοια, η κάθαρση, ο φωτισμός και η θέωση, μετέφερε με τις εμπνευσμένες ομιλίες του και τα γλαφυρά κείμενά του.

Το Άγιον Όρος για τον Γέροντα Μωϋσή, όπως το έζησε, με την μυστική κραυγή και τα σωτήρια μηνύματα τα οποία μετέφερε στον κόσμο, ήταν ένας ζωντανός άνθρωπος, που έχει :

- Πνευμόνια, με τα οποία αναπνέει το οξυγόνο της αιωνιότητας.
- Στόμα, για να κραυγάζει ακατάπαυστα από πείνα και δίψα για τον Θεό.
- Καρδιά, που έχει τον ρυθμό της εσωτερικής νοεράς προσευχής, μέσα από την οποία βγαίνει μια δυνατή φωνή με την επένδυση της σιωπής.
- Σώμα πολυόμματο, σαν τα Χερουβίμ που βλέπουν παντού και μακριά⁴.

Β. Το χελιδόνι βρίσκεται εν συνεχεία κάτω από την χρυσοστομική προστασία. Το κελί του Ιερού Χρυσοστόμου με την πλούσια πνευματική παράδοση σε Αγίους Γέροντες, οι οποίοι είχαν οσιακό τέλος, στην Κουτλουμουσιανή Σκήτη του Θαυματουργού Αγίου Παντελεήμονος, θα γίνει η καινούργια πνευματική φωλιά και η παλαίστρα για τον Σιμωνοπετρίτη Μοναχό. Θα τον περιβάλλει με πολλή αγάπη και εμπιστοσύνη ο καθηγούμενος της Ιεράς Μονής του Κουτλουμουσίου, Αρχιμανδρίτης Χριστόδουλος, καθώς και ολόκληρη η αδελφότητα του Ιερού Κοινοβίου. Αλλά και ο Γέρων Μωϋσής τους αντιδώριζε την δική του αγάπη και τον δικό του σεβασμό.

Ό,τι παρέλαβε από την Σιμωνόπετρα, αυτό και θα συνεχίσει στην περαιτέρω πορεία του. Γιατί απλούστατα, ο Μοναχισμός είναι μία παράδοση και μία παραλαβή. Ό,τι διαθέτει ο πνευματικός πατέρας, αυτό και παραλαμβάνει ο υποτακτικός. Ο Ορθόδοξος Μοναχισμός, όπως γράφει ο Μητροπολίτης Ναυπάκτου Ιερόθεος, είναι στην κυριολεξία του ησυχαστικός και νηπτικός. Ο Μοναχός δεν είναι αυτός που μένει σε έναν συγκεκριμένο τόπο, αλλά αυτός που κρατάει τον συγκεκριμένο τρόπο ζωής. “Όχι ο τόπος, αλλά ο τρόπος”, συμβούλευε ο Γέροντας Μωυσής. “Ο Ορθόδοξος Μοναχός είναι ολόκληρος μια καρδιά και ολόκληρος ένας καθαρός νους, απαλλαγμένος από τις ενέργειες των αισθήσεων, ακόμη και αυτόν τον λογισμό της ηδονής.”⁵ Ο Μοναχός είναι ένας οφθαλμός, που με την παρουσία του Αγίου Πνεύματος βλέπει το πρόσωπο του Θεού και προγεύεται από αυτήν την ζωή την Βασιλεία των Ουρανών.

Στο κελί του Ιερού Χρυσοστόμου, με αχώριστο σύντροφο την καθημερινή επικοινωνία με τον Θεό δια της προσευχής, όσο και με την Θεία Λατρεία, και με τις πολλές πρεσβείες της Υπεραγίας Θεοτόκου, στην οποία έτρεφε πολλή ευλάβεια, αλλά και των Αγίων της πίστεώς μας, θα ασχοληθεί με την μελέτη των πατερικών κειμένων και εν συνεχεία με το διακόνημα της συγγραφής. Κράτησε, μέχρι και τη στιγμή που έπεσε στο κρεβάτι του πόνου, τους τρεις άξονες της πνευματικής ζωής, τους οποίους παρέλαβε από τον Γέροντα Αιμιλιανό – λατρεία, προσευχή και διακόνημα.

Σ’ αυτό το κελί θα γράψει για τους Αγίους του Άθω, ένας άθλος στα εκκλησιαστικά χρονικά. Θα καταγράψει εν συνεχεία, τη ζωή και τα παλαίσματα των Μοναχών της αγιορειτικής κοινωνίας στο τρίτομο έργο του “Το γεροντικό του Αγίου Όρους”, ενώ θα συντάξει ένα πλήθος ομιλιών που θα εκφωνηθούν στις Ιερές Μητροπόλεις, ιδιαιτέρως κατά τη διάρκεια της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής, καθώς και πολλές άλλες Ανακοινώσεις σε πάνω από 100 συνέδρια, τόσο στην πατρίδα μας όσο και στο εξωτερικό. Κείμενα, ακόμη, από τον γλαφυρό κάλαμό του, τα οποία μεταφέρουν το δυνατό κρασί του Αγίου Όρους, τον άκρατο οίνο και την νηφάλια

μέθη των εν Χριστώ μεθυσμένων οικιστών του Ιερού Περιβολίου της Παναγίας, θα δημοσιευθούν στον αθηναϊκό τύπο, στην εφημερίδα “Μακεδονία”, σε άλλες εφημερίδες, σε περιοδικά και εκδόσεις Ιερών Μητροπόλεων, καθώς και στο αγαπημένο του “Πρωτάτο”.

Τα πρόσωπα, επίσης, των Οσίων Γερόντων Γεωργίου του Καρσλίδη του Ομολογητού αλλά και του Οσίου Ιερωνύμου του Σιμωνοπετρίτου, βρίσκουν στο πρόσωπό του τον πιο καλό βιογράφο. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι κατά την διάρκεια της τελευταίας περιόδου της ασθενείας του, όπως ο ίδιος μου ανέφερε, είχε συνομιλία, όντας μεταξύ φθοράς και αφθαρσίας, με τις άγιες αυτές μορφές και την διαβεβαίωσή τους ότι θα έχει την συνδρομή και την βοήθειά τους, καθώς και της Οσίας Σοφίας από το Μοναστήρι της Κλεισούρας.

“Τι σου είπαν Γέροντα οι Άγιοι οι οποίοι ήλθαν κοντά σου;”, τον ρώτησε ο υποτακτικός του π. Χρυσόστομος, ο άγρυπνος φύλακας που στάθηκε ηρωικά και ακούραστα κοντά του, ιδιαίτερα τις δύσκολες ώρες της ασθενείας του. “Είσαι καλός βιογράφος μας”, απάντησε.

Δικαιολογώντας την ενασχόλησή του αυτή με τους Αγίους της Εκκλησίας μας, παρέθετε τον συγκινητικό λόγο του Γέροντος Εφραίμ του Κατουνακιώτου : “Γράψε κι ένα δεύτερο βιβλίο για έναν άλλο Άγιο της Εκκλησίας μας για να αποκτήσεις τη σωτηρία σου”. Και δεν είναι τυχαίο το γεγονός πως το τελευταίο κείμενό του στις 24 Ιανουαρίου 2014, υπαγορευμένο στον αγαπημένο του Διάκονο Γεώργιο Ράνιο, αναφερόταν στον Όσιο Ιερώνυμο τον Σιμωνοπετρίτη.

Οι επιστολές, ακόμη, και οι απαντήσεις σε άλλα γραπτά κείμενα βρήκαν στο πρόσωπό του έναν γνήσιο εκφραστή της πατερικής και επιστολικής γραμματείας. Απαντήσεις ζεστές, πνευματικές, ολιγόλογες, που πραγματικά ανέπαυαν τους παραλήπτες τους.

Γ. Εκείνο όμως που δόξασε τον Γέροντα ήταν η ασθένεια. Από την ηλικία των 19 ετών ζούσε κάτω από το βάρος της ασθενείας και την απειλή του θανάτου. Θυμόταν τα λόγια του σοφού Γέροντά του, Αιμιλιανού : “Η ασθένεια παιδί μου θα σε σώσει”. Γι’ αυτό και οπλισμένος με ιώβεια υπομονή, σήκωνε αυτόν το σταυρό τον οποίο επέτρεψε ο Θεός, επαναλαμβάνοντας συχνά πυκνά τα λόγια του Αποστόλου Παύλου “εδόθη μοι σκόλοψ τη σαρκί”⁶. Οι επισκέψεις στα νοσοκομεία και της πατρίδος μας και του εξωτερικού ήταν συχνές πυκνές. 18 εγχειρήσεις, αμέτρητοι οροί και φάρμακα, εξετάσεις και ιατρικές παρακολουθήσεις. Γι’ αυτό και όταν μιλούσε για τον πόνο ήταν αποκαλυπτικός.

“Ο πόνος, έλεγε, είναι το χνώτο του Θεού στη ζωή μας. Ο πόνος είναι το εύκρατο

κλίμα για την καλλιέργεια και ανάπτυξη της πνευματικής ζωής. Οι πονεμένοι είναι οι πλούσια ευλογημένοι από τον Θεό... Μόνο στα πονεμένα πρόσωπα υπάρχει ένα μυστικό φως, που κάνει απαλά γνωστό το μαρτύριο του εσωτερικού πόνου, ενός αμονιού όπου λεπτύνεται ο άνθρωπος κι ο λόγος του γίνεται χαριτωμένος, βιωματικός, ατόφιος, απέριττος... Πίσω από τον κάθε ανθρώπινο πόνο κρύβεται ο Θεός. Ο πόνος πάντως θα παραμένει ένας εφαλτήρας για υψηλές πνευματικές αναβάσεις και ανατάσεις, για συναντήσεις με την αγία τριάδα που λέγεται Θεός, άνθρωπος, εαυτός... Ο μεγαλύτερος πόνος, ο θάνατος, νικήθηκε με τον θάνατο του Χριστού, η αφοβία είναι το μερίδιό μας από την ανυπέρβλητη και μόνιμη αυτή νίκη... Αυτή τη δίχως καθυστερήσεις και ερωτηματικά ανοδική πορεία προς το ανέσπερο φως, ταπεινά κι εγκάρδια σας εύχομαι, ως ο έσχατος των μοναχών του Αγίου Όρους, που μαζί σας αγωνίζεται να σηκώνει τον σταυρό του."

Δ. Το μακάριο τέλος του

Κάθε αρχή έχει και τέλος. Και ο Γέροντας βάδιζε, όπως μας έλεγε στο Ιερό Δωδεκαήμερο, προς το τέλος της επίγειας διαδρομής του. Ο ίδιος ζήτησε, από τότε που άρχισε η τελευταία περιπέτεια της υγείας του, την μεγάλη Τεσσαρακοστή του 2013, να φιλοξενηθεί στον γνωστό του, από πολλά χρόνια, χώρο του Επισκοπείου της Καστοριάς, αφού προηγουμένως νοσηλεύτηκε σε διάφορα νοσηλευτικά ιδρύματα της Θεσσαλονίκης και της Λαρίσης, με την βοήθεια και την συνδρομή τόσο της Ιεράς Μονής Βατοπεδίου όσο και της γνωστής του οικογενείας Κωνσταντίνου και Ελένης Ευθυμίου από την Λάρισα. Σ' αυτήν την δοκιμασία του είχε ακούραστο σύντροφο και συμπαραστάτη τον πνευματικό του υιό π. Χρυσόστομο, ο οποίος του στάθηκε υικά και σεβαστικά και με το χιούμορ που διέθετε - και που είναι και αυτό ένα χάρισμα - απάλυνε τον πόνο του, παίρνοντας όμως ως πολύτιμο δώρο γι' αυτήν του την αφοσίωση, την ευλογία και την ευχή του. "Να είσαι ευλογημένος", του έλεγε, "να έχεις την ευχή μου".

Την περίοδο της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής, όταν κάπως συνήλθε στο θεραπευτήριο της Θεσσαλονίκης, "Άγιος Λουκάς", ζήτησε από τους θεράποντες ιατρούς του να μεταφερθεί στην Καστοριά. "Εδώ", έλεγε στους πατέρες της μικρής μας μοναστικής αδελφότητας, "θέλω να κλείσω τα μάτια μου. Να πάρετε εσείς την ευλογία του Θεού." Αλλά και αυτοί οι πατέρες, για τους οποίους ο υπογράφων δεν είναι ικανός ούτε τα πόδια τους να φιλήσει, θεωρούσαν την παρουσία του ασθενούντος Γέροντος, ως την πιο μεγάλη ευλογία του Θεού στην ζωή τους. Έτσι την εβδομάδα της Αναλήψεως, και μάλιστα "οψέ σαββάτων", για να χρησιμοποιήσω το λόγο του Αγίου Κυρίλλου του Σκυθοπολίτου, που περιγράφει την μακάρια τελευτή του Αγίου Σάββα του Ηγιασμένου, αφού την τρίτη πρωινή της Κυριακής μετέσχε του Ποτηρίου της Ζωής και της Αθανάτου Τραπέζης, "εξήρε

τους πόδας και προσετέθη τοις πατράσιν αυτού”7.

Ξημέρωνε η Κυριακή της μνήμης των 318 Πατέρων της Α΄ Οικουμενικής Συνόδου, των Πατέρων τους οποίους ύμνησε, παρουσίασε τη διδασκαλία και τον τρόπο ζωής τους. Ανήμερα της μνήμης τους μετέβη “δια του θανάτου εις την ζωήν”. Έζησε οσιακά και κοιμήθη οσιακά. Η επιθυμία του εκπληρώθηκε, ώστε να μην κοιμηθεί σε νοσοκομείο, αλλά στο ιερό Επισκοπείο της Καστοριάς, αντικρίζοντας στο Ιερό Παρεκκλήσιο την Κυρά του Άθω, την Γοργοϋπήκοο, εν μέσω προσφιλών και αγαπημένων του προσώπων που τον αγάπησαν και τον διηκόνησαν με υικό σεβασμό και αγάπη.

Συγκλονιστική η Θεία Λειτουργία στο Ιερό Παρεκκλήσιο του Επισκοπείου με την παρουσία του σκηνώματός του. Συγκινητική η παρουσία πλήθους ανθρώπων... Κληρικών, Μοναχών και λαϊκών, που ήρθαν να ασπαστούν το σκήνωμά του. Με παναγιορείτικη συμμετοχή η Εξόδιος Ακολουθία στο Καθολικό της Σκήτης του Αγίου Παντελεήμονος. Ο απέριττος τάφος του στο κοιμητήριο της Σκήτης με το σημείο της νίκης και του θριάμβου κατά του θανάτου, τον Τίμιο Σταυρό, μήνυμα ελπίδος και αισιοδοξίας πως ο έσχατος εχθρός, ο θάνατος, κατά τον αποστολικό λόγο, νικήθηκε8.

Πολυσέβαστέ μου Γέροντα,
Χελιδόνι του Άθω,
Αηδόνι της Παναγίας και των Αγίων,
Μυροβόλο λουλούδι του θεομητορικού Περιβολίου,

Αυτήν την σύντομη και άτεχνη αναφορά μου στο πρόσωπό σου, με την συμπλήρωση 40 ημερών από της οσίας κοιμήσεώς σου, θα ήθελα να την κλείσω με τα λόγια ενός αετού του πνεύματος, του Γέροντος Αιμιλιανού του Σιμωνοπετρίτου, όταν αποχαιρετούσε τον μακαριστό παπα-Δημήτρη Γκαγκαστάθη των Τρικάλων, σε παραλλαγή : “Ε, Γέροντα Μωυσή, τότε έβλεπες εις το πέραν. Τώρα δες προς τα εδώ. Άκουσε τι λέγει η Γραφή: «Εμός εστί Γαλαάδ και εμός εστί Μανασσής»9. Ιδικός Του είσαι εσύ, τάχυνον να γίνουμε και εμείς οι δικοί Του.”

Μην μας ξεχνάς Γέροντα στο Ουράνιο Θυσιαστήριο.

Να θυμάσαι το Άγιον Όρος

Να θυμάσαι τους ιδικούς σου ανθρώπους

Να θυμάσαι και την δική σου πόλη την Καστοριά.

Καλή αντάμωση Γέροντα στην Βασιλεία των Ουρανών.

1. Αγίου Νικολάου Αχρίδος – “Ο αναληφθείς Χριστός, το σωτήριο χελιδόνι που μας οδηγεί στην Αιώνια Άνοιξη”
2. Κοινωνικό Αναλήψεως
3. Γέροντος Αιμιλιανού – “Κατηχήσεις και λόγοι”
4. Μητροπολίτου Ναυπάκτου Ιεροθέου – “Ενιαύσιον 2012”
5. Μητροπολίτου Ναυπάκτου Ιερόθεου – “Ο Ορθόδοξος Μοναχισμός”
6. Β΄ Κορ, 12, 7
7. Λόγος του Μεγάλου Αθανασίου στον Μέγα Αντώνιο
8. Α΄ Κορ, 15,26
9. Ψαλμός 59, Στίχ. 9

Πηγή:imkastorias.gr